

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS
VEIKLOS PROCESŲ IR VIDAUS KONTROLĖS SKYRIUS**

**VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS VEIKLOS SRIČIŲ,
KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO
TIKIMYBĖ, NUSTATYMO IR ĮVERTINIMO 2018 M. ATASKAITA
NR. 12.2. B-09**

2018 m. rugsėjo 10 d.
Vilnius

I. ĮVADINĖ DALIS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-10-08 nutarimu Nr. 1601 (Žin., 2002, 98-4339) „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus (toliau – Vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius) 2015-06-18 įsakymu Nr. V-212 patvirtintu Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VDI arba Inspekcija) Korupcijos rizikos ir prevencijos valdymo tvarkos aprašu, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas 2018 metais buvo atliktas šiose Vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nurodytose VDI veiklos srityse:

1. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo nuostatų vykdymo kontrolė;

2. Paslaugų, kurios priskirtos Inspekcijos padalinių ir/ar atskirų darbuotojų kompetencijai, įsigijimai iš trečiųjų asmenų. Nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2015-03-10 nutarimu Nr. XII-1537, viešieji pirkimai minimi kaip sritis, kurioje turi būti mažinamos ir šalinamos korupcijos sąlygos ir rizikos bei nustatomos efektyvios korupcijos rizikos valdymo priemonės.

Šių metų III ketvirtį aptariamą korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atliko VDI Veiklos procesų ir vidaus kontrolės skyrius (toliau - VPVKS).

II. DĖSTOMOJI DALIS

Dėl Paslaugų, kurios priskirtos Inspekcijos padalinių ir/ar atskirų darbuotojų kompetencijai, įsigijimų iš trečiųjų asmenų

Nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybę šioje Inspekcijos veiklos srityje buvo atliktas viešųjų pirkimų reglamentavimo palyginimas tarp nustatyto Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme ir Mažos vertės pirkimų tvarkos apraše, patvirtintame Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-28 įsakymu Nr. 1S-97, (to kaip yra reikalaujama, kad būtų) ir esančio VDI lokaliniuose

teisės aktuose (to kaip yra). Vykdydamas pastarųjų analizę, VPVKS dar II šių metų ketvirtį susipažino su Inspekcijos Paslaugų ir projektų valdymo skyriaus parengto VDI Viešųjų pirkimų planavimo, inicijavimo, organizavimo, atlikimo ir atskaitomybės tvarkos aprašo projektu ir 2018-05-03 dėl jo turinio pareiškė savo pastabas. Atsižvelgus į tai, šis VDI lokalinis teisės aktas buvo pataisytas ir 2018-06-27 įsakymu Nr. EV-163 Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius patvirtino naują jo redakciją. Be to, VPVKS nustatė ir Inspekcijos Paslaugų ir projektų valdymo skyriui nurodė, jog, atsižvelgiant į nuo 2017-07-01 galiojančio Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus, yra būtina atitinkamai pakeisti Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2012-01-23 įsakymu Nr. V-25 patvirtintą VDI Viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentą bei panaikinti 2015-04-16 įsakymu Nr. V-130 patvirtintą VDI Supaprastintų viešųjų pirkimų tvarkos aprašą. Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius 2018-08-27 įsakymu Nr. EV-212 panaikino VDI Supaprastintų viešųjų pirkimų tvarkos aprašą, o 2018-09-04 įsakymu Nr. EV-225 patvirtino naują VDI Viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamento redakciją. Tokiu būdu, su viešųjų pirkimų vykdymu susijusiuose, VDI lokaliniuose teisės aktuose visos spragos buvo pašalintos, kas VPVKS leidžia konstatuoti, kad, vertinant šių procesų teisinio reglamentavimo aspektu, rizikos veiksnių, t. y. sąlygų galinčių nulemti korupcijos Inspekcijoje atsiradimą ir prielaidas jai kilti šioje VDI veiklos srityje, tikimybė yra minimali.

Inspekcijoje mažos vertės pirkimai, t. y., supaprastinti viešieji pirkimai, kai prekių ar paslaugų pirkimo numatoma vertė mažesnė kaip 58 000 EUR, o darbų pirkimo numatoma vertė mažesnė kaip 145 000 EUR, kiekybine išraiška sudaro didžiausią per metus VDI įvykdomų viešųjų pirkimų dalį ir, be to, jų metu pastarųjų organizatoriai priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės institucijos patvirtinimo. Inspekcijoje 2017 metais įvykdytų viešųjų pirkimų, įskaitant ir paslaugų, kurios priskirtos padalinių ir/ar atskirų darbuotojų kompetencijai, įsigijimą iš trečiųjų asmenų, patikrinimą 2018 metais atliko Socialinių paslaugų ir darbo ministerijos Centralizuotas vidaus audito skyrius, kuris savo 2018-05-17 ataskaitoje Nr. A7-15 padarė išvadą, kad „*VDI viešieji pirkimai (mažos vertės pirkimai) administruojami teisės aktų nustatyta tvarka*“. Dėl šios priežasties, VPVKS daro išvadą, jog aptariamoje VDI veiklos srityje vidaus kontrolės sistema funkcionuoja tinkamai, kas leidžia konstatuoti, kad, vertinant viešųjų pirkimų procesų vykdymo aspektu, rizika korupcijai pasireikšti joje yra minimali ir priklauso išimtinai tik nuo žmogiškojo faktoriaus (klaidos ar nesąžiningos veiklos).

Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo nuostatų vykdymo kontrolės

Atsižvelgiant į tai, kad šią Inspekcijos veiklos sritį reglamentuojančių atskirų VDI lokalinių teisės aktų nėra ir joje yra vadovaujamosi tik Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo reikalavimais, kokio nors pastarųjų palyginimo atlikti nebuvo reikalo. VPVKS 2018-08-21 atliko VDI valstybės tarnautojų viešų ir privačių interesų deklaravimo ir vykdymo vidaus kontrolės vertinimą ir pateikė išvadą, kad vertinant vidaus kontrolės sistemos funkcionavimą ir rizikos veiksnių valdymo procesus VDI, galima teigti, kad rizika dėl viešųjų ir privačių interesų deklaravimo ar deklaracijų pateikimo tvarkos pažeidimų VDI yra minimali, todėl vidaus kontrolė vertinama gerai –visa rizika yra nustatyta ir valdoma, trūkumų nenustatyta.

VDI nustatyti veiklos procesai ir vidaus kontrolės procedūros padeda užtikrinti, kad būtų suderinti valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų privatus ir visuomenės viešieji interesai, kad priimant sprendimus pirmenybė būtų teikiama viešiesiems interesams, užtikrina darbo inspektorių priimamų sprendimų nešališkumą ir padeda užkirsti kelią atsirasti bei plisti korupcijai.

III. IŠVADA

Vertinamuoju laikotarpiu VDI atliekant Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo nuostatų vykdymo kontrolę ir iš trečiųjų asmenų įsigyjant paslaugas, kurios priskirtos Inspekcijos padalinių ir/ar atskirų darbuotojų kompetencijai, korupcijos rizika šiose VDI veiklos srityse yra minimali ir priklauso išimtinai tik nuo žmogiškojo faktoriaus (klaidos ar nesąžiningos veiklos).

Veiklos procesų ir vidaus kontrolės skyriaus
vedėjas

Rimas Grigaravičius

Veiklos procesų ir vidaus kontrolės skyriaus
vyriausiasis specialistas

Giedrius Pažūsis